

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/63/2003

SPOŁECZNE POPARCIE DLA INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Od początku roku utrzymuje się duże zainteresowanie udziałem w referendum akcesyjnym. W kwietniu¹ uczestnictwo w głosowaniu w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zapowiada 75% ogółu społeczeństwa, w tym 64% Polaków deklaruje, że na pewno pójdzie do urn.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nim udział?	Deklaracje respondentów według terminów badań													
	2002										2003			
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach													
Na pewno wziął(ęła)bym w nim udział	51	60	60	58	61	57	59	57	61	58	63	66	62	64
Raczej wziął(ęła)bym w nim udział	15	14	12	14	12	11	13	15	11	11	10	11	12	11
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nim udział, trudno powiedzieć	14	14	14	14	12	14	13	14	12	12	12	11	11	12
Raczej nie wziął(ęła)bym w nim udziału	7	5	5	4	5	5	4	5	6	6	5	3	5	3
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nim udziału	13	7	9	11	10	12	11	9	10	13	9	9	9	10

Deklaracje udziału w referendum akcesyjnym różnicuje przede wszystkim wykształcenie. Im jest ono wyższe, tym większe zainteresowanie uczestnictwem w głosowaniu. Do urn wybiera się 63% badanych z wykształceniem podstawowym, 72% - z zasadniczym zawodowym, 81% - ze średnim i 92% mających wyższe wykształcenie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (155) przeprowadzono w dniach 4-7 kwietnia 2003 roku na liczącej 1229 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Do grup najczęściej zapowiadających udział w głosowaniu należą ponadto: osoby w wieku od 25 do 34 lat (82%), mieszkańcy miast liczących 101-500 tys. ludności (82%), respondenci najlepiej sytuowani (83% osiągających miesięczne dochody *per capita* powyżej 800 zł) oraz zadowoleni z własnej sytuacji materialnej (84%).

Wśród grup społeczno-zawodowych najliczniej zamierzają stawić się przy urnach: kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla, rolnicy, a spośród biernych zawodowo - uczniowie i studenci.

Podobnie jak w innych głosowaniach uczestnictwo w referendum akcesyjnym nieco częściej deklarują mężczyźni (79%) niż kobiety (71%).

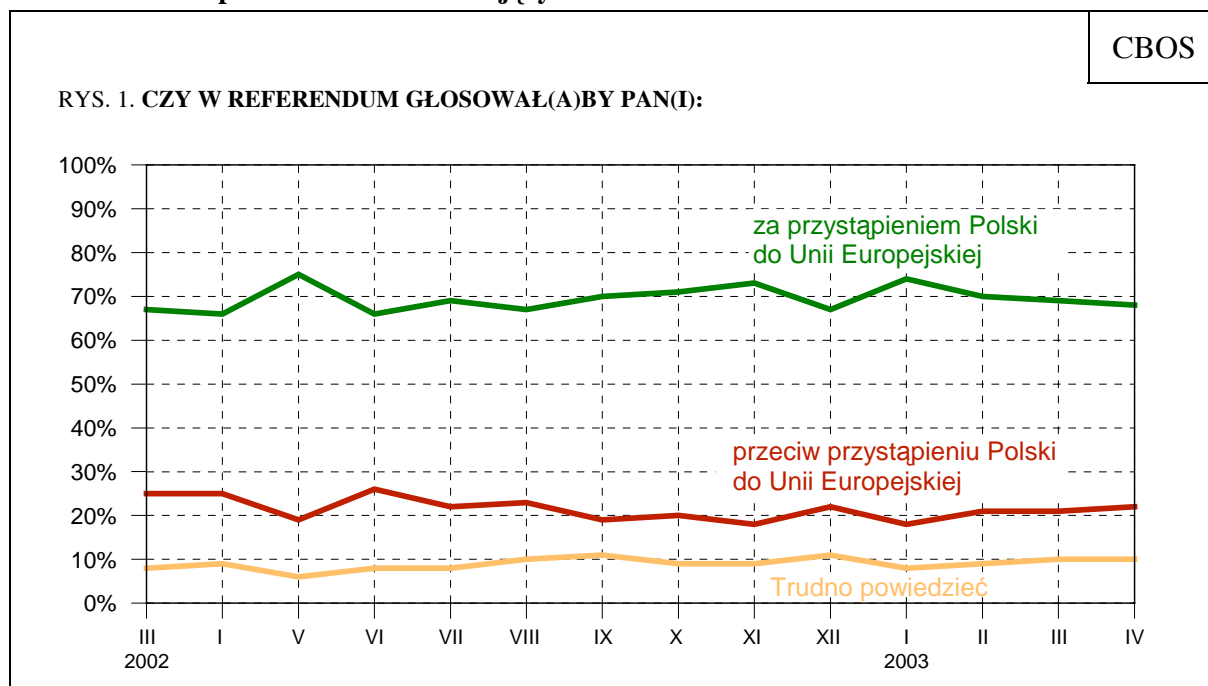
Zainteresowaniu udziałem w referendum sprzyjają wyrobione poglądy polityczne. Stosunkowo największe jest ono wśród osób o orientacji prawicowej i lewicowej (po 85% deklaracji uczestnictwa w głosowaniu), nieco mniejsze wśród ankietowanych o poglądach centrowych (78%). Wśród respondentów niepotrafiących określić swoich poglądów politycznych chęć głosowania deklaruje ponad połowa (57%).

W kwietniu nie zmienił się istotnie poziom społecznego poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Za wejściem naszego kraju do tej organizacji chce opowiedzieć się 68% Polaków zamierzających wziąć udział w referendum akcesyjnym, natomiast 22% deklaruje, że będzie głosować przeciw integracji.

Tabela 2

Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum według terminów badań												
	2002								2003				
	IV N=777	V N=750	VI N=764	VII N=751	VIII N=659	IX N=897	X N=890	XI N=751	XII N=679	I N=748	II N=770	III N=723	IV N=923
	w procentach												
- za przystąpieniem Polski do UE	66	75	66	69	67	70	71	73	67	74	70	69	68
- przeciw przystąpieniu Polski do UE	25	19	26	22	23	19	20	18	22	18	21	21	22
Trudno powiedzieć	9	6	8	8	10	11	9	9	11	8	9	10	10

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum

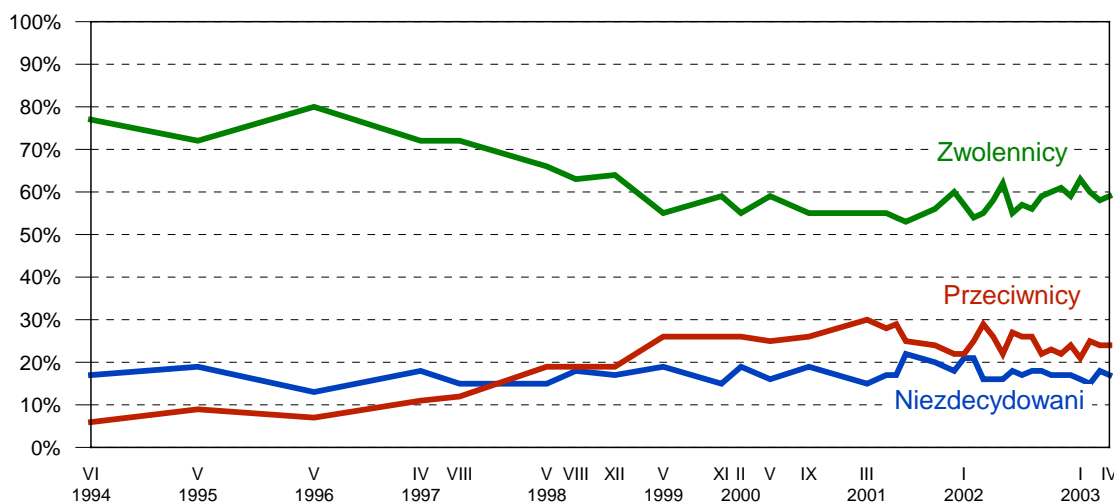
O stosunek do integracji zapytaliśmy również osoby, które nie zamierzają uczestniczyć w referendum bądź jeszcze nie wiedzą, czy pójdą do urn. Najczęściej nie mają one jednoznacznego stanowiska w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (38%). Wśród pozostałych niemal tyle samo jest zwolenników integracji (32%), co jej przeciwników (30%).

Uwzględniając opinie zarówno osób zamierzających uczestniczyć w referendum, jak i tych, które jeszcze się wahają, czy głosować, lub zapowiadają absencję, otrzymaliśmy wskaźnik poparcia dla integracji w całym społeczeństwie. Obecnie do zwolenników integracji zalicza się 59% ogółu badanych, a 24% jest jej przeciwnych.

Tabela 3

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań															
	2002												2003			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach															
Zwolennicy	57	54	55	58	62	55	57	56	59	60	61	59	63	60	58	59
Przeciwnicy	22	25	29	26	22	27	26	26	22	23	22	24	21	25	24	24
Niezdecydowani	21	21	16	16	16	18	17	18	18	17	17	17	16	15	18	17

RYS. 2. STOSUNEK DO INTEGRACJI WŚRÓD OGÓLU BADANYCH

Im bardziej zdecydowane są deklaracje dotyczące udziału w głosowaniu w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, tym większe poparcie dla integracji. Oznacza to, że im wyższa będzie frekwencja w referendum akcesyjnym, tym większą przewagę uzyskają w nim zwolennicy integracji. Gdyby do urn poszli jedynie ci, którzy obecnie deklarują, że na pewno wezmą udział w referendum, za wejściem naszego kraju do Unii Europejskiej opowiedziałoby się 71% głosujących.

Tabela 4

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nim udział?	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdeterminowani
	w procentach		
Na pewno wziął(ęła)bym w nim udział	71	21	8
Raczej wziął(ęła)bym w nim udział	52	24	24
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nim udział, trudno powiedzieć	43	22	35
Raczej nie wziął(ęła)bym w nim udziału	35	38	27
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nim udziału	17	37	46

Stosunek do integracji wiąże się ze statusem społeczno-ekonomicznym ankietowanych (wykształceniem, dochodami) oraz, związanym z nim częściowo, miejscem zamieszkania.

Za integracją zdecydowanie częściej zamierzają opowiedzieć się w referendum badani z wykształceniem wyższym (79% deklaracji wśród prawdopodobnych uczestników głosowania)² i średnim (77%) niż osoby mające wykształcenie zasadnicze zawodowe i podstawowe (po 57%).

Poparcie dla integracji jest tym częstsze, im wyższe są dochody respondentów oraz większa miejscowość, w której mieszkają.

Za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej chce głosować 56% badanych o dochodach nieprzekraczających miesięcznie 300 zł *per capita* oraz 81% - o miesięcznych dochodach powyżej 800 zł *per capita*.

W największych miastach, liczących powyżej 500 tys. ludności, poparcie dla integracji sięga 81%, podczas gdy na wsi aprobuje ją ponad połowa mieszkańców deklarujących udział w referendum (56%).

Deklaracje dotyczące sposobu głosowania w bardzo ograniczonym stopniu różnicuje wiek. Nieco wyższym niż przeciętnie poparciem dla członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej wyróżniają się jedynie ludzie młodzi (do 24 roku życia). Za przystąpieniem Polski do tej organizacji chce głosować 75% z nich, podczas gdy w pozostałych grupach wiekowych - od 64% do 68% potencjalnych uczestników referendum.

W grupach społeczno-zawodowych za integracją najczęściej chcą głosować: kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz osoby pracujące na własny rachunek. Grupą zdecydowanie najbardziej sceptyczną wobec przystąpienia Polski do Unii Europejskiej pozostają rolnicy. Ponad połowa ankietowanych rolników zamierzających wziąć udział w referendum (52%) deklaruje, że będzie głosować przeciw integracji.

---

² Wielkość poparcia dla integracji wśród osób deklarujących, że na pewno lub raczej wezmą udział w referendum akcesyjnym.

Stosunek do integracji wiąże się także ze światopoglądem badanych - ich religijnością oraz orientacją polityczną. Im częstsze uczestnictwo w praktykach religijnych, tym mniejsze poparcie dla integracji w referendum. Za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej zamierza głosować 81% osób nieuczestniczących w praktykach religijnych i tylko 45% praktykujących kilka razy w tygodniu.

Deklaracjom aprobaty integracji sprzyjają lewicowe poglądy polityczne. Za członkostwem naszego kraju w Unii Europejskiej chce opowiedzieć się 78% potencjalnych uczestników referendum utożsamiających się z lewicą, 69% - o poglądach centrowych i 61% - identyfikujących się z prawicą.

Polityczny wymiar poparcia dla integracji ujawnia się w sposób bardziej wyrazisty w zróżnicowaniu deklaracji elektoratów partyjnych. Ze względu na niewielką liczebność większości elektoratów wielkość poparcia dla integracji podajemy dla ogółu zwolenników poszczególnych partii, niezależnie od tego, czy zamierzają oni uczestniczyć w referendum czy też nie.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
SLD	92	6	2
PO RP	91	6	3
PSL	67	29	4
PiS	58	21	21
Samoobrona RP	43	46	11
LPR	33	49	18

Zdecydowanie najwięcej zwolenników przystąpienia Polski do Unii Europejskiej jest wśród sympatyków SLD i PO. Za zjednoczeniem z Unią opowiada się także większość potencjalnych wyborców PSL i PiS. Przeciwnicy integracji nieznacznie przeważają w elektoracie Samoobrony, natomiast bardziej wyraźnie - wśród sympatyków LPR.

Opracowała
Beata ROGUSKA